



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni**

**Jahoda, Johann**

**Pragæ, [ca. 1659]**

Dominica Pentecostes. Spiritus S. vivificans & generator.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

## DOMINICA PENTECOSTES.

Spiritus Sanctus vivificans, &amp; generator.

*Repleti sunt omnes Spiritu Sancto. Act. 2.*

- Andem, post tot præsa-  
gia & vaticinia, post tot  
signa & prodigia, post  
tot ostenta & portenta  
copiosam cœli pluviam depluerunt.  
Pluviam de qua longè antè cecinit Da-  
vid: *pluviam voluntariam segregabis*  
*Psal. 147. Deus hereditati tua. Et rursus: stabit*  
*spiritus ejus (scilicet Dei) & fluent aqua.*  
Pluviam quam ipse prædixit Christus:  
*qui credit in me, flumina de ventre ejus*  
*fluent aqua viva. Hoc autem dixit (verba*  
*Joan. 7. 38. sunt Evangelistæ) de spiritu quem acce-*  
*pturi erant credentes in eum.* Pluviam  
quam nupera portendit nubes, quæ So-  
lem in ipso meridie oculis nostris eri-  
puit; pluviam quam hodierni venti,  
fragores & tonitrua, coruscationes &  
fulgura secum attulerunt; *factus est*  
*enim repente de cœlo sonus tanquam*  
*Act. 2. advenientis spiritus vehementis, & reple-*  
*vit totam domum ubi erant Apostoli se-*  
*dentis, & apparuerunt eis dispersita lingua*  
*tanquam ignis, seditq; supra singulos eorū.*  
Videor mihi nunc audire Eunuchi il-  
*Act. 8. 36. lius voces: ecce aqua quid prohibet nos*  
*baptizari? Et illud Petri ex crastina.*  
*Act. 10. 47. Missæ lectione: nunquid aquam quis*  
*prohibere potest, ut non baptizentur hi qui*  
*Spiritum Sanctum acceperunt?*

Equidem nullum morabor. Si  
enim æterna veritas dixit: *baptizabi-*  
*mini Spiritu Sancto non post multos hos*  
*dies per me licet aquas intrate, & lavate*

non tantum pedes, sed & manus & ca-  
put. Hoc unum in præsentī sermone  
pertractabo, ut probem Spiritum San-  
ctum Deum esse vitæ, sibi que similia  
viventia ex aquis generare.

Superstitiosa antiquitas, ut cuique  
ferè rei suum præposuit Deum, sic ce-  
lebrem aliquem Neptunum Saturni fi-  
lium maris & aquarum Dominum con-  
stituit, qui tridente suo jam tempesta-  
tes ciere, jam compescere, jam tollere  
fluctus, jam mulcere, jam ventis habe-  
nas laxare, jam astringere posset. Sed  
facebant deliria, facebant figmenta!  
Spiritus Sanctus verissimus Neptunus  
est, de quo ita sacra & fingere nescia.

Geneleos historia: *Spiritus Domini fe-*  
*rebatur super aquas, Quæ amabò affi-*  
*Gen. 1. nitas cum aquis divinissimo spiritui?*  
Nôstis, Philosophi, aquam ob innatum  
humorem genituræ maximè opportu-  
nam ac idoneam esse, hinc mare tot-  
fœctuum & monstrorum præ terra fe-  
rax; hinc Venus Generationis Dea è  
mari orta fingitur. Spiritus ergo San-  
ctus ferebatur super aquas, sive, ut He-  
bræus textus habet, *incubabat aquis,* non  
secus ac avis vel gallina (inquit Doctor  
Dalmata) pullis suis incubat, eos ani-  
*Hierom. mans. Ejusdem omninò sententiæ est*  
Sancta Mater Ecclesia, quæ in benedi-  
ctione fontium Spiritui Sancto ita ac-  
cinit: *tu super aquas forurus eas fereba-*  
*Sabb. S. ris, indens eis videlicet calorem & vir-*  
tutem

tutem vivificam, ut inde diversi foetus, putà volatilia, reptilia, pisces, imò & cœli sicut ex ovo quodammodo excluderentur, formarentur, producerentur. Hæc enim omnia ex aquis producta, divinæ paginæ conformior tenet sententia. Quid jam dicam de homine? hujus quidem prima generatio de terra; secunda tamen quâ cœlo renatus est, similiter ex aqua fuit, cœli enim, cum naturæ sint aqueæ, toti limpidi, pellucidi & crystallini, nihil terreum, & opacum, nihil nisi sibi simile patiuntur, juxta illud Domini: nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei.

Hoc nihilominus inter aquas communes, & aquas divini spiritus discrimen interest, quòd illæ insuper reptilium, hæc volatilium tantum sint generativæ. Et certè ante Spiritus Sancti adventum mera ferè reptilia in Orbe videre erat. Quid enim? Ipse Christus ejusque Præcurzor Joannes Judæos ac Pharisæos aliter non compellabant, quàm serpentes genimina & progenies viperarum. De Joanne sic Matthæus: videns multos Phariseorum, & Sadducæorum venientes ad baptismum suum dixit eis: progenies viperarum, quis demonstravit vobis fugere à ventura ira? Christum verò sic increpantem alibi inducit: serpentes, genimina viperarum, quomodo fugietis à judicio gekenna? Meritò serpentes, ut qui humi tantum serpere ac repere, terrena solum bona ac possessiones in delicijs habere, de pinguedine terra victitare sint soliti: at ubi primùm Christus aquas Jordanis baptizandus intravit, tum è vestigio vide-

ri aves, tum columbæ super Christi caput volitare; ait enim Lucas: descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut columba in ipsum, in signum haud dubiè quòd eos, qui deinceps ex aqua & spiritu per baptismum novæ Legis essent regenerandi, nequaquam conveniat humi repere, terrena cogitare; sed sursum ferri instar pennatarum volucrum. Nec sine mysterio dixit Evangelista: baptizatus Christus confestim ascendit de aqua, ut bene notavit Autor Imperfecti, cujus verba subijcio: puto, inquit, factum Christi ad mysterium pertinere omnium, qui postmodum fuerant baptizandi. Non dixit: egressus est, sed ascendit, quia omnes qui digne secundum omnia membra justitiæ formati & consummati baptizantur, in Christo confestim de aqua ascendunt, id est proficiunt ad virtutes & ad dignitatem sublevantur cœlestem. Qui enim ingressi fuerant in aquam carnalem, & filij Adam peccatoris, confestim de aqua ascendunt spirituales, & filij Dei facti. Quid potro hodierni Apostoli? In eos propriè facere videntur verba illa Ecclesiastici: accelerat (scilicet Deus) emittere coruscationes, propterea aperti sunt thesauri, & evolaverunt nebule sicut aves. Visæ sunt hodie, ut audistis, maximæ coruscationes in monte Sion. Et quid secutum est? aperti sunt thesauri cœlestes, & instar nimbi depluerunt Spiritus Sancti pretiosissima dona: donum sapientiæ, donum intellectus, donum consilij, donum scientiæ, donum fortitudinis, donum pietatis, & donum timoris Domini. Tum sine mora evolaverunt nebula sicut aves. Sic enim Isaias Apostolos appellat, dum

Luc. 3. 22.

Matth. 3.

Eccli. 43.

14.

admi-

Joann. 3. 5.

Matth. 3. 7.

c. 23. 33.

Gen. 27. 28.

Isa. 60. 8. admirans ait: *qui sunt isti qui ut nubes volant?* alius ad Orientem, ad Occidentem alius; hic gelidas ad Arctos, ille ad zonam torridam, in Asiam iste, ille in Africam, Philippus in Scythiam, Bartholomæus in Armeniam, Matthæus in Æthiopiã, Jacobus in Hispaniam, Andreas in Achaiam, Thomas in Indiam, Simon & Iudas in Mesopotamiam, denique in omnem terram evolant hæ nebulae sicut aves. O quam verè dixisti dulcissime Ambro-

(a) V. Euseb. Nie- ber. in hist. nat. de hoc animali, quod adeo tardum est ut intra 15. dies ad lapidis iactum vix procedat.

Isa. 40. 31.

fi: *nescit tarda molimina Spiritus Sancti gratia.* Procul hinc reptilia, procul tardigradae cochleae, procul domipor- tae testudines, procul retroambulones cancri, procul Brasillum monstrum pi- gritia. (a) Omnia hæc ad volatum ex- pedita sunt, nullus omnino fatiscit, nullus procumbit, nullus confidet, nullus subsistit, nam ut bene supra no- minatus Propheta animadvertit: *qui sperant in Domino* (ajo ego: qui bapti- zantur Spiritu Sancto) *assument pennas, sicut aves volabunt, & non deficient.* Nescit tarda molimina, nescit lassitu- dinem, Spiritus Sancti gratia.

De avibus hactenus Spiritus Sancti ope ex aqua generatis in genere disse- ruimus, videamus nunc cujusnam spe- cies illæ sint. Vestrum Philosophi a- xioma est: omne simile generat sibi simile; sic

Horat. l. 3. Carm.

*Fortes creantur fortibus, & bonis  
Est in juvencis, est in equis Patrum  
Virtus, nec imbellem feroces  
Progenerant aquile columbam.*

cum itaque Spiritus Sanctus columba sit, (sic enim passim à Pictoribus pingi-

tur, eaque specie in baptismo Christi apparuit) consequens est, omnes Chri- stianos, qui ex eo generantur, colum- bas esse debere. Et si iterum primum hunc hodiernum factum Apostolos at- tendamus, nullos sanè in eis videbimus aquilinos unguis; nulla vulturina ro- stra, nullas ciconiarum proboscides, nulla buteonum colla, sed omnes sunt innocentes columbae, uti eos Magi- ster eorum docuit; *estote, sicut columbae.* Matt. 10.

De columba hoc memorabile fer- tur, quod sit sine felle; unde Chryso- stomus: *mansuetum, inquit, est hoc a- nimal & mite, nemini nocet, neminem la- dit, ne muscam quidem, quod tamen hi- rundines & passeres faciunt.* Spiritu Sancto quid potest esse mansuetius, quid mitius, quem in scripturis sacris nunquam legimus iratum? De æterno Patre toties Moyses alijque scribunt: *iratus est furare Dominus; iratus est fu- rarum Domini.* De Filio Dei ita dilectis- simus Joannes: *cum fecisset quasi fla- gellum de funiculis, omnes ejecit de tem- plo, oves quoque & boves, & numulariorum effudit as, & mensas subvertit.* Quod videntes discipuli recordati sunt, quia scriptum est: *Zelus domus tua comedit me.* At verò de Spiritu Sancto quo- riescunque fit mentio, semper ille ama- bilissimo nomine *Paracletus & Conso- lator, Pater pauperum, dator munerum,*

*dulcis hospes anime, animarum exultatio, cordis tripudium, mastitundinis depositio, mentis requies, Lucifer in pectoris celo; verbo mera merissimaque bonitas* ap- pellatur; & si aliquando quempiam corripit, (dicitur enim de illo, quod cum venerit arguet mundum de peccato,) hoc

Matt. 10.

Ioann. 2. 15.

\* Chryss. ser. 1. de Pente.

hoc tamen ipsum more columbino facit, ut pulchrè annotavit Augustinus:

*Aug. tr. 7. fel columba non habet; tamen rostro & in ep. Ioan. 1 pennis pugnat pro mado. Sic amor quandoq; sevit, charitas sevit; sed sevit quodammodo sine felle, more columbino, non corvino. Hinc qui in tantam bonitatem audet peccare, peccatum ejus non remittetur neq; in hoc seculo, neque in futuro, ut alibi declaravi.*

*tract. 6. in Joann.* Jam autem (præfati Doctoris verba sunt) intelligat unusquisq; si habeat Spiritum Sanctum, simplicem se esse debere, sicut columbam, habere cum fratribus veram pacem, quam significat oscula columbarum. Habent quidem oscula & corvi; sed in corvis falsa pax, in columbis vera pax. Osculantur corvi; sed laniant; a laniatu innoens est natura columbarum. Quæsiit aliquando ex se ipso mellifluus Bernardus. quidnam esset Spiritus Sanctus; & respondit sibi ipsi: est osculum Patris ad Filium. Dicere similiter potuisset meo iudicio: est osculum Dei ad homines, quod fortè intellexit Apostolus, cum toties in suis epistolis monuit: salutate invicem in osculo sancto, & Sponsa, quando optavit: osculetur me osculo oris sui. Petiit osculum, ait hic idem Pater, id est Spiritum Sanctum invocat. Et: sufficit Sponsa, si osculetur ab osculo Sponsi, etiamsi non osculetur ab ore. Non enim exiguum quid aut vile putat osculari ab osculo, quod non est aliud nisi infundi Spiritu Sancto. Nempe si rectè Pater osculans, Filius osculatus accipitur, non erit abs re osculum Spiritum Sanctum intelligi, utpote qui Patris Filijq; imperturbabilis pax sit, gluten firmum, individuum amor, indivisibi-

lis unitas. Neque potest non esse nostrum cum Deo gluten, non potest nos eidem non unire, siquidem per gratiam, quam operatur in nobis, efficitur Divina consortes natura, uti docet S. Petrus.

Est præterea hæc columba tota candida & argentea, ita tamen ut ex reflexione luminis aureum simul imitetur, colorem, qualem describit Psalter regius: penna columba de argentea, & posteriora dorsi ejus in pallore auri. Per argentum & candorem puritas, per aurum quid nisi charitas designatur? Utraque Spiritui Sancto adeo innata, adeo propria est, ut in ipsam ejusdem transferit naturam. Et puritatis quidem quantam habeat rationem, patet ex eo, quod carnis acerrimus sit osor & hostis, teste ipsomet æterno Patre: non permanebit Spiritus meus in homine quia caro est: proinde quisquis ejus potiri vult, debet carnem omnino exuere, fierique & ipse totus Spiritus, sive alba columba. Docet nos hanc artem exemplo suo Apostolus, dum de se sibiq; similibus gloriatur: in carne ambulantes, non tamen secundum carnem militamus. Et rursus alio loco: non secundum carnem ambulamus, sed secundum spiritum. Et: vos in carne non estis, sed in spiritu. Quasi diceret, ut ait S. Leo: quamvis corruptibilem adhuc carnem mortalemq; gestamus; rectè tamen dicimur in carne non esse, si carnales nobis non dominantur affectus; si opera carnis non sequamur, quæ ex sententia ejusdem Apostoli sunt: fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, ebrietates, comestiones & his similia, quæ qui agunt, Re-

2. Pet. 1. 4.

Pf. 67. 14

Gen. 6. 3.

2. Cor. 10.

Rom. 8. 49.

Leo serm. 1. de Resurr.

Galat 5. 19.

Y

gnum

Vide *Al-*  
*drouand.*  
*tom. 2. Or-*  
*nithol. de*  
*Columba*  
*vit. histo-*  
*rica.*

*gnum Dei non consequuntur.* In Regno Dei, quod totum spirituale est, meræ albæ columbæ videntur obvolitare. Nam imprimis purissimi Spiritus Angelici sæpissimè in hac forma visibiles apparuerunt. In vita S. Marinæ legimus coronam ei in Martyrio à columba (quæ haud dubiè Angelus fuit) impositam, cum dicto: *pax tibi Ancilla Dei: nunc confide, cælestem coronam accipiens è manu Altissimi.* S. Catharinæ totis illis duodecim diebus, quibus à Maximino Tyranno carcere tenebatur, columbæ cœlitus alimenta ministrabat. S. Fabiani capiti columba insidens, cum summo Pontificatu ceteris digniorem indicavit. Eadem DD. Chrysofomi & Gregorij Agrigentini verticibus imminens Pastorale munus quoddammodo contulit. Maria Oegniacensis Sacerdotem devotè sacrificantem spectavit, in cuius humerum columba descendit, & ut columbæ rivulos amant, fontem purissimum ex eodem humero elicit. B. Beatrici Estensi paulò ante obitum, dum inter reliquas Virgines mensæ accumberet, columba candidissima objecta est, Virginemq; aliquamdiu veluti admirans fixo oculo intuita, ultrò avolavit. S. Bavoni moribundo columba Angelica non solum apparuit, verum etiam ceu super notæ simplicitatis & candoris virum requievit. S. Amatoris animam columba multis cernentibus in cœlum devexit. Sed & Divorum complures hoc schemate visi. S. Leonardum cuidam captivo in subterraneum specum coniecto columbæ figurâ apparuisse, eumque inde eduxisse, tradit Surius. Idem S. Radegundim Reginam columbina specie in mari periclitantibus opem tulisse ita enarrat: "Clarissimis Regibus & Serenissimæ Reginæ Brunehildi, quos haud vulgariter dilexit, atque etiam Sacro-sanctis Ecclesijs & earum Episcopis, suum commendavit Monasterium. Pro cœlesti autem hoc munere, misit suum Presbyterum cum alijs, gratias ut agerent Imperatori. Quibus redeuntibus mare fluctibus cœpit agitari, ita ut multis objecti periculis ejusmodi procellas & tempestates nunquam se vidisse faterentur. Quadraginta diebus & noctibus in medio mari in summum vitæ discrimen coniecti, cum vitam planè desperarent, & mors eis ob oculos versaretur, inter se mutuò conciliati, pelago illos jamjam aborbere cupiente, voces in cœlum dabant, ita precantes: Domina Radegundis subveni servis tuis, ut qui tibi obedimus, sine subsidio non pereamus. Libera nos de præsentissimo submersio nis periculo. Vbiunque ex fide invocaris, misereri soles; adjuva ergo etiam nos, ne pereamus. Talia precantibus in medio mari columba conspicua navem ter circumvolitavit. Cumque tertio id faceret, quidam Radegundis famulus Benefarus manum extendens, è cauda ejus tres extraxit pennas, quas mari intingens tempestatem sedavit. Quid de S. Scholastica dicam? Nonne illius purissimum spiritum & innocentem animulam in columbæ specie cœlos petentem Benedictus frater germanus observavit? uti quidam alius apud D. Gregorium animam S. Spei Abbatis.

Greg. l. 4.  
Dial.

Esto-

Estote itaque omnes sicut columbæ, in easque convertamini, non fabulosa metamorphosi, quali Semiramis, quæ

*Extremos altis in turribus egerit annos ;*

Ovid. 4.  
Metam.

sed innocentie candore, conscientie puritate, morum pia simplicitate sicut parvuli, quos non tam *alba gallina*, quam *alba columba* filios vocare liceat, quomodo Petrus candidus & simplex à Domino vocatus est *Bar Iona*, hoc est filius columbæ, columbæ utique hodiernæ sive Spiritus Sancti, quod testatur Hieronymus: *ex confessione*, inquit, *Petrus sortitur vocabulum, quod revelationem ex Spiritu Sancto habeat, cuius & filius appellandus sit; siquidem Bar Iona in lingua nostra sonat filium columbæ.* Fabulantur Mythologi aves ex ala Cupidinis esse procreatas: at columba hæc divinissima ex amore Dei nata, aut potius spirata, ab eodem volatum & alas accepit; sub quibus dormire & requiescere o quam suave, quam jucundum, quam beatum! Hi enim sunt illi *cleri*, de quibus vates Regius: *si dormiatis inter medios clericos columba d'argentata.* *Κληγοι* quippe, sive *cleri* proprie alas columbarum significant, ut animadvertit vetus Autor Græcus, † qui de re accipitraria scripsit, & hinc *κλήγω-*

Psal. 67.

† *apud Cre-*  
† *soll. anthol.*  
† *dec. 1. c. 10.*  
† *Seet. 4.*

*clerosim* ait nominari morbum &

affectionem columbæ, cum illi pennæ ex alis defluunt. Et verò nunquam eæ non bene ominosæ fuere. Apud veteres Hebræos, qui fortunis amplioribus pollebant, pro symbolo felicitatis *alas columbæ* gypso illitas tectis affigere solebant. (a) Apud Græcos ala columbinæ ad januam affixæ, argumentum erant deliciarum, & voluptatis, quæ in ædibus intimis capiebatur. (b) Babylonij pro vexillo ferebant columbam inargentatam, cujus dorsum in fulvi auri modum rutilaret, in omen illustrium victoriarum & fortunæ triumphantis (c) Eandem & Christiani pro templis olim suis passim pingebant, uti inter alios fecit S. Paulinus, qui etiam hos picturæ subjecit versus:

a Euthym.  
in Psal. 67.

b Aristoph.

c Prædus  
in Ezech.

*Quæque super signum resident cæleste columba  
Simplicibus produnt regna patere Dei.*

Regna, ubi est dies æternus & unus omnium spiritus, ubi est certa securitas & securæ æternitas, & æternæ tranquillitas, & tranquilla felicitas, & felix suavitas, & svavis jucunditas: ubi perpetui celebrantur triumphî, & speciei sive speciosæ domus dividuntur spolia. Nisi ergo *conversi fueritis & efficiamini sicut columbæ, non intrabitis in Regnum cælorum.*

Matth. 16.

